

KIFORDÍTOTT MESE ИЗВРНУТА БАСНА

Árpád Pulai
Арпад Пулаи

“Olyan formákról szándékozom beszélni, amelyek új egészekké alakultak át.” Ezekkel a szavakkal vezet be bennünket Publius Ovidius az Átváltozások világába. Hasonlóképp, ez alkalommal nem szavakkal, hanem gyapjűszobrokkal vezeti be a szemlélőt Pulai Árpád művész gyermekora és képzelőereje sajátos világába. Fantáziavilága egymással összhangot alkotó töredékekből áll össze, melyek a szerző elsőrendű bizonyítványát képezik. Ezek az álomképek Árpád alkotásain keresztül a művész önéletrajzi lenyomataiként kapnak anyagi formát, és lehetővé teszik a szemlélőnek, hogy betekintést nyerjen ebbe a képzeletvilágba. Szinte lázálomban sorakoznak elénk az agonizáló, torz, tudathasadásos gyermekalakok, melyek az emberi lény néhai teljességét idézik. Szobrai világában a művész az alakok felszínre törő belső feszültségeit igyekszik megtestesíteni, elsősorban az enigmatikus fejekre helyezve a hangsúlyt.

Ezek a legtöbb esetben lehajtott fejek mintha szégyenlősséget, ártatlanságot tükröznének. Valójában azonban az összehangolt és az összehangolatlan tudatalatti elegyedéséről, valamint az érzékek tudatos átéléséről tanúskodnak.

A belső és külső egyensúly eléréséért való törekvésben a szerző olyan figurákat alkot, melyeket provokatív módon helyez át az irreális kontextusába. A test itt bárminemű szexuális kifejezéstől mentes. A külső-belső kapcsolatban csak egy ambivalens tömeg marad, amely magába tömöríti és materializálja a mozdulat és a köldökzsinór összes energiáját, rámutatva, hogy az Idek ösztönös játékáról van szó, az idők kezdetéről, az ártatlanság időszakáról. Ezek a köldökzsinórok ugyanakkor kapcsolatokká válnak, és lehetővé teszik az információk és az anyagok átáramlását a külső világból, mely transzhumán lényé változtatja át az embert. Pulai Árpád egyes figurái mintha a pillanatnyi metamorfózis állapotában lennének, melyben állat alakot kapnak.

Akárcsak a mesékben, ahol az állatok emberi tulajdonságokkal és bölcsességekkel rendelkeznek, úgy történik Árpád figuráinál is ez az inverzió. A szobrokban a primáris állati alakok az ember részévé válnak, eredendő módon mutatkoznak ki rajta, és az ember imaginárius részének kivetítésére szolgálnak.

Arisztotelész szerint a Forma és az Anyag örök harca volt az egyed létrejöttének alapja. A gyapjú anyagának gondos kidolgozásával a figurák megformálása közben Pulai Árpád a médium árnyalatok fölényes ismeretét demonstrálja, sikeresen egyesítve az ötlettervet és a technikai kivitelezést. Maga a tény, hogy a gyapjűszobor a nemezelés technikájával készül, hogy gyúrni kell, nyomkodni, nyomot hagyni az anyagban, lehetővé tette az alkotó számára, hogy az anyagra ráüsse bélyegét, melynek olvasata a körülöttünk és a bennünk levő idő és tér autentikus kifejezése.

Látomásainak és belső ösztöneinek megformálását az alkotó a Modul 1 című nagy faliszőnyeggel zárja, mely kaleidoszkopikus látépként töri meg a művész portréját és a szövés-technika dinamikáján keresztül múltjának egyfajta rekonstrukcióját teszi láthatóvá a szemlélő számára.

Pulai Árpád figurái a megélt dolgok, az új törekvések és irányok sejtetéseinek metaforái. Valóságunk, de tudatalattink paradigmái is. Ezért ezeket az alkotásokat nézegetve, tudatosan vagy tudattalanul, saját látomásainkba és törekvéseinkbe, egyféle individuális, kifordított mesébe csöppenhetünk.

“Намеравам да говорим о облицима који су промењени у нове целине.” Овим речима нас Публије Овидије уводи у свој свет Преображаја. На сличан начин, овога пута не речима већ скулптурама од вуне, уметник Арпад Пулаи уводи посматрача у сопствени свет детињства и маште. Његов свет фантазма је издељен на фрагменте који међусобно координирају и чине прворазредно сведочанство о животу аутора. Та сновићења добијају материјалну форму кроз Арпадове радове који, као аутобиографски отисци уметника, омогућавају посматрачу да проникне у његов свет маште. Скоро ониристички се пред посматрача постављају фигуре са ликом детета искривљених облика у агонији које подсећају на расцеп и упућују на негдашњу целовитост бића. Уметник у свету својих скулптура настоји да отелотвори унутрашње напетости које допиру до површине лика, задржавајући се пре свега на енигматичним главама. Главе, често погнуте, као да одражавају срамежљивост, невиност. Оне у ствари сведоче о подсвесном прожимању складног и нескладног, као и о свесном доживљавању чулног.

У настојању за постизањем унутрашње и спољашње равнотеже, аутор ствара фигуре које су провокативно измештене у контекст иреалног. Телу је одузет сваки израз сексуалности. На релацији изнутра-споља остала је само амбивалентна маса која у себи концентрише и материјализује сву енергију потеза, као и пупчане врпце које указују да се ради о неспутаној игри Ида, о почетном времену, о добу невиности. У исто време, ове пупчане врпце постају контакти који омогућавају уплив информација и материја из спољног света које трансформишу човека у трансхумано биће. Поједине фигуре Арпада Пулаиа одају утисак тренутне метаморфозе у којој добијају облик животиња. Као у баснама у којима животиње попримају људске особине и мудрости, тако и код Арпадових фигура долази до инверзије. У скулптурама примарни животињски облици постају део човека који иронички извире из њега и служе за пројектовање човековог имагинарног. Оне код посматрача изазивају опчињеност и тескобу. Скулптуре откривају нешто што можда не желимо или не можемо да препознамо у себи, могућност да откријемо човека у коме обитава спутана животиња или животињу која поприма облике људског и надљудског.

Вечита борба Форме и Материје су, према Аристотелу, биле основ настајања једне јединке. Минуциозним манипулисањем материјалом вуне кроз уобличавање фигура Арпад Пулаи демонстрира супериорно познавање медијских финеса успешно интегришући идејни концепт и техничку реализацију. Сама чињеница да се вуна-скулптура обликује техником пуствовања, да се отискује, да се оставља траг у материји, омогућило је аутору да утисне печат који се ишчитава као аутентично исказивање времена и простора око нас и у нама.

Обликовање својих сновићења и унутрашњих порива аутор завршава великом таписеријом под називом Модул 1, која попут каледоскопске визуре прелама портрет уметника и кроз динамику технике ткања даје посматрачу на увид неку врсту реконструкције његове прошлости.

Фигуре Арпада Пулаиа су метафоре проживљених ствари и антиципација нових настојања и стремљења. Парадигма наше стварности али и нашег несвесног. Зато посматрајући их можемо се свесно или несвесно наћи у свету сопствених сновићења и тежњи, у некој индивидуалној изврнутој басни.

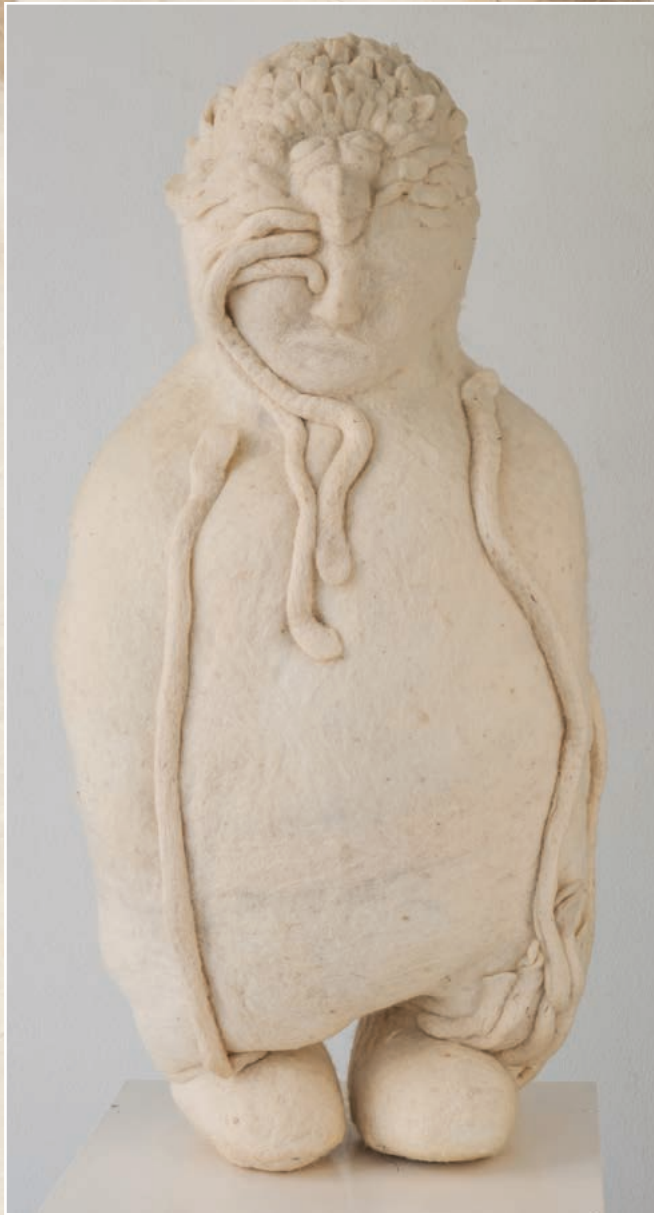

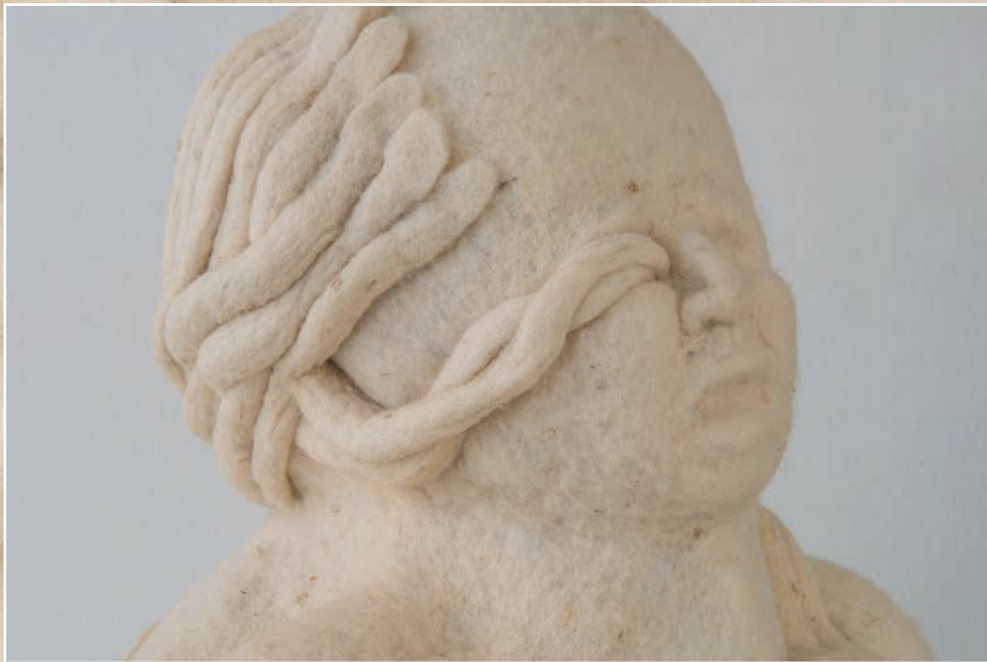

Pulai Árpád (Verbász, 1986) 2012-ben szerzett oklevelet a belgrádi Iparművészeti Egyetem textiltervezői szakán. Kosztümök patinázásával foglalkozik a filmprodukciónak részére. Több rangos díjat kapott, többek között 2013-ban kiérdemelte a 45. Májusi kiállítás nagydíját a "Hőkezelt textilből készült válaszfal" c. munkájáért, 2017-ben pedig elnyerte a Nagypáti Kukac Péter Képzőművészeti díjat. Alkotásai megtalálhatók a péterváradai Atelje 61 műteremben, valamint Nišben, a Modern Képzőművészeti Galériában. Alkotásaiban túlnyomórészt szociológiai témákkal foglalkozik, a természetes anyagok és a hulladékanyagok újrafeldolgozásának a híve.

Pulai Árpád 2014-ben Szenttamáson megalapította a „Čunak” Egyesületet, melynek célja a textiltechnikák újraértékelése, tevékenységébe pedig a horizontális és vertikális szövőszékeken való szövés, a kézi és gépi kötés, valamint a képzőművészeti-textilmegmunkálási műhelymunkák tartoznak.

Újvidéken textilformázást tanít a Bogdan Šuput Iparművészeti Iskolában, 2015 óta pedig Belgrádban az Iparművészeti Egyetem textiltervezői fakultásának munkatársa.

Арпад Пулаи (Врбас, 1986) је дипломирао 2012. године на Факултету примењених уметности у Београду, на одсеку дизајн текстила. Бави се патинажом костима за филмске продукције. Добитник је неколико престижних награда од којих је и Велика награда на 45. Мајској изложби 2013. године за "Текстилну зидну преграду сачињену од термичке пресе" као и Ликовна награда "Nagyapáti Kukac Péter" за 2017. годину. Његови радови се налазе у колекцији "Атељеа 61" и у Галерији савремене уметности у Нишу. У својим радовима се углавном бави социолошким темама, одрживошћу текстилног дизајна у оквиру еколошких-природних материјала и рециклаже.

Арпад Пулаи је 2014. године у Србобрану основао удружење "Чунак" које за циљ има ревалоризацију текстилних техника, док је делатност удружења ткање на хоризонталним и вертикалним разбојима, ручно и машинско плетење, ликовно-текстилне радионице.

Запослен у Школи за дизајн "Богдан Шупут" у Новом Саду као професор на предмету Обликовање текстила, а од 2015. године ради у Београду као уметнички сарадник на Факултету промењених уметности, на одсеку Текстил.

Ambasada Mađarske
u Beogradu

Fotók:

Szabó Imre és Milan Đorđević

Nemez készítése, szerkesztése:

Pulai Dragica, Pulai Árpád

Katalógus szerkesztése:

Ivana *Flegar*

Фотографије:

Имре Сабо и Милан Ђорђевић

Израду вунене подлоге путем технике филца:

Драгица Пулаи, Арпад Пулаи

Дизајн каталога:

Ивана *Флегар*